

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

souboru z Přestavky, který přináší aurignacienu pomoravského typu a který umožňuje lépe než dosud posuzovat obsahově nejednotné kamenné industrie z Přerova-Předmostí.

Zcela nové naleziště rozptýlené kamenné industrie objevil D. Kolbinger v trati "Šance" na nižším táhlém hřbetu u obce Horní Moštěnice. Sesbíral zde zatím nepříliš početné kamenné předměty/100kusů/, dokládající místní výrobu mladopaleolitických nástrojů. Zatím nelze také usuzovat na rozsah a význam naleziště, ležícího v blízkosti známých pramenů minerálních vod, ale již nyní je zřejmé, že rozptýlené artefakty tvoří jednotlivý celek. Pozornost mezi nimi upoutají především větší kusy valounů, částečně upravované záměrným odštěpováním. Převážně jsou z hrubší suroviny hnědavé až zelenavě hnědé barvy, která vykazuje sice charakter rohovců, ale připomíná barevně pestré radiolarity. Předměty ze šedých rohovců a z baltických pazourků pokrývá zase silnější patina. Z vlastních nástrojů pak na sebe upozorňují hlavně vytříbené typy rydel /obr.2/. Další sběrové pochůzky jistě výrazně upřesní novými nálezy celkový charakter sbírky a přinesou i zřetelnější poznatky k nálezovým okolnostem, na jejichž základě bude možno posoudit význam této nové stanice.

K dalším, již jen ojedinělým stopám po paleolitickém osídlení kraje, patří zlomek bíle patinované čepelky z Zahnašovic, střední část útlé čepelky z trati Přední hony u Hulína, malý oboustranný odštěpovač od kravína JZD v Hlinsku a čtyři zlomky silně okrově bíle patinovaných úštěpů z Holešova-Žilkova.

Neue paläolithische Funde um Přerov. Im Rahmen der systematischen Terrainbegehung gelang es die bisherige Sammlung von der Station Opálky oberhalb der Gemeinde Přestavky zu erweitern, von wo auch eine vollendete Spitze in Pappelblattform hinzukam, und einen neuen Fundort verstreuter Steinindustrie in der Flur "Šance" bei Horní Moštěnice festzustellen. In der Reihe von Geräten macht sich vor allem eine Anzahl von Sticheln /Abb.2/ geltend. Vereinzelt weiss patinierte Steingegegenstände fand D. Kolbinger auch bei Zahnašovice, Hulín, Hlinsko und Holešov-Žilkov.

POKRAČOVÁNÍ VÝZKUMU V PŘEROVĚ - PŘEDMOSTÍ

/okr. Přerov/

Bohuslav Klíma, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 3/

Výzkumné práce preventivního charakteru v Přerově-Předmostí rozšířily především šachtici III/1975, která při jižním okraji návrší v někdejší Chromečkově zahradě naproti hřbitovní zdi zachytila jednu ze sond dr. M. Kříže z r. 1895. V povrchových vrstvách se dobře rýsoval zásah až do hloubky 130 cm, kde byl pak dvěma samostatnými výkopy na ploše 6,5m² sledován přechod čisté spraše do sprašových zemin promísených vápencovou sutí, sklánějících se ve směru přirozeného spádu pozvolna k jihozápadu. V této úrovni probíhal slabě znatelný horizont s rozptýlenými popelovitými součástkami a uhlíky bez průvodných nálezů kulturní vrstvy. Negativní výsledek provedených prací ukazuje, že v preventivním hloubení dalších sond není nutno již pokračovat. Nelze však pochybovat o tom, že bude přesto nutno pozorně sledovat odkliz celého návrší v souvislosti s plánovanou rozsáhlou výstavbou.

Příznivější výsledky přineslo propojení sond I a II/1972 ve svahu pod hřbitovní zdi v souvislý profilový pruh. Nálezový horizont zde nabýval podoby značně popelovité kulturní vrstvy s četnějšími mamutími kostmi a nasvědčoval existenci blízkého ohniště. Z poměrně malé plochy bylo získáno 33 kamenných nástrojů, mezi nimiž jsou zastoupena hlavně škrabadla, rydla, čepelka s obitým bokem, hrubý pískovcový úštěp a velký buchar /obr. 3/. V profilu se rýsoval zřetelně mrazový klín, který rozvířil své ústí v šířce 95 cm v polovině mocnosti nejmladší spraše a zasahoval až do podloží kulturní vrstvy, kterou deformoval zřetelným rozštěpením a nápadným vzdušnutím zemin. Tento charakteristický projev periglaciálního klimatu upřesňuje okolnosti již dříve zde pozorovaných takových formací. Výsledky posledních prací ve svahu pod hřbitovní zdi tedy ukazují, že by bylo žádoucí propojit jednotlivé zde již otevřené sondy v souvislé profilové defilé, odhalit tak ještě poslední zbytky kulturní vrstvy a zachránit i její obsah.

Fortsetzung der Grabung in Přerov - Předmostí /Bez. Přerov/. Die präventiven Arbeiten in Přerov-Předmostí erweiterten durch zwei selbstständige Grabungen den Schacht III/1975 beim Rand der Anhöhe im einstigen Garten Chromečeks, der eine Sonde von Dr. M. Kříž aus dem Jahre 1895 erfasste. Der schwach erkennbare aschige Horizont am Übergang des reinen Lösses in eine Schichtenfolge von Lösserden mit Kalksteinschutt gewährte weder Funde noch positive Beobachtungen. Im gegenüberliegenden Hang unter der Friedhofsmauer wurde zwischen den Schächten

I und II/1972 eine ziemlich aschige Kulturschicht mit zahlreicheren Mammutknochen verfolgt die auch eine Kollektion von Steinwerkzeugen gewährte. Im Profil hob sich ein Frostkeil ab, der die Kulturschicht durch eine breite Zerspaltung und Erhebung deformierte. Hier wäre es erforderlich die einzelnen Sonden in zusammenhängende Profildefiles zu verbinden und so noch die letzten Überreste der Kulturschicht abzudecken und ihren Inhalt zu bergen.

NOVÁ PALEOLITICKÁ STANICE AURIGNACIENU U DIVÁK

/okr. Břeclav/

Martin O l i v a, FF UJEP Brno

/Obr. 4:1-5/

Dne 27.3.1977 se nám s dr. K. Valochem při pochůzce terénem podařilo objevit novou paleolitickou stanicí. Lokalita se nachází západně od Divák v sedle návrší SZ od kóty 270; na severu je lemována lesem. První sběr na lokalitě přinesl kromě řady úštěpů, odpadu a zbytků jader též serii 15 klasifikovatelných typů, z toho 5 drasadel /obr. 4:5 v kombinaci s rydlem/, 1 rydlo, 1 aurignackou čepel /obr. 4:4/, 6 vysokých nebo vyčnělých škrabadel /obr. 4:1-3/ a 2 levalloiské úštěpy. Ze surovin převládá jurský rohovec z jihomoravských miocenních sedimentů, méně je jurského zonárního rohovce ze Stránské skály a křídového rohovce a zcela vzácně se objevuje radiolarit, menilitová břidlice /?/ a pazourek.

I když nálezový soubor je zatím chudý, přece můžeme na podkladě výskytu vysokých škrabadel zařadit stanicí do aurignacienu, s ohledem na výskyt drasadel a vzácná rydla pravděpodobně do 3. stupně Valochova dělení /1/, spolu s nedalekou stanicí u Křepic.

Z katastru Divák jsou již z dřívější doby známy ojedinělé paleolitické nálezy, objevující se podél cesty do Martinic.

P o z n á m k a :

1 K. Valoch, Das entwickelte Aurignacien von Tvarožná bei Brno. ČMM sc. soc. LXI, 1976, 7-30.

Neue paläolithische Aurignacienstation bei Diváky /Bez. Břeclav/. Die neue paläolithische Lokalität bei Diváky befindet sich westlich der Gemeinde im Sattel der Anhöhe nordwestlich der Kote 270. Die ersten Lesefunde brachten ausser Überresten von Kernen, Abfällen, nicht retuschierten Absplissen und Klängen auch eine Serie von 15 Werkzeugen mit überwiegender hohen Kratzern und Schabern. Aufgrund des Vorkommens dieser Typen kann man die Station in das Aurignacien einreihen.

NOVÉ PALEOLITICKÉ NÁLEZY Z JIŽNÍ ČÁSTI MORAVSKÉHO KRASU

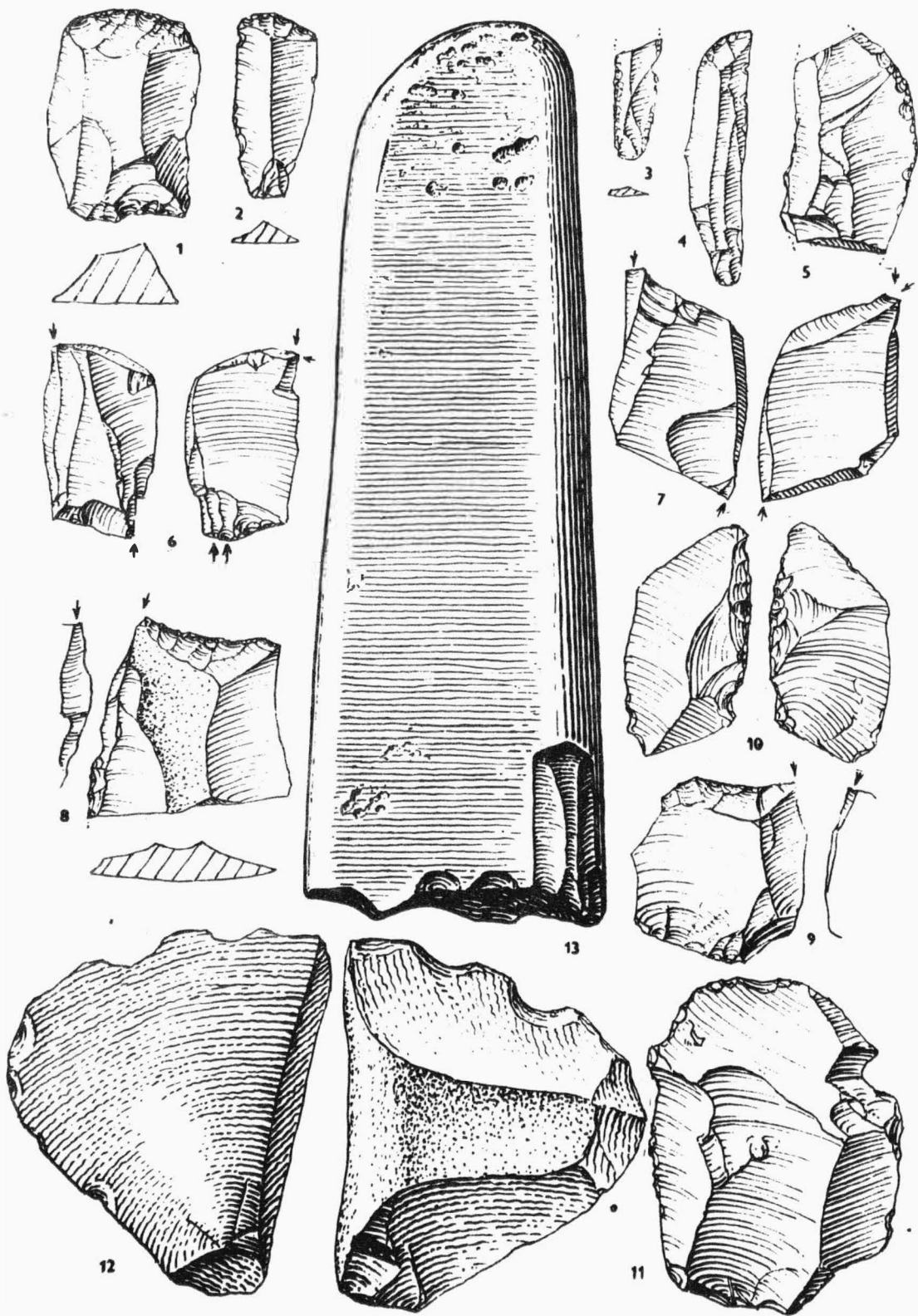
/okr. Brno-venkov/

Martin O l i v a, FF UJEP Brno

/Obr. 4:6-20/

Jeskyň Pekařna : V letech 1965-1971 jsem zde prováděl příležitostné sběry na haldách zeminy, pocházejících z předchozích výzkumů, zejména výkopů Martina Kříže a Karla Absolona. Přitom se mi podařilo najít asi 900 kusů štípané industrie, většinou na navážce vlevo před vchodem do jeskyně. Převážnou většinu těchto nálezů tvoří drobné úštěpky, zlomky a odpad /asi 500 kusů/. Druhou nejpočetnější kategorií jsou čepelky a jejich zlomky, jichž bylo asi 150. Jader je naproti tomu velmi málo, což lze vysvětlit tím, že pro svou relativní velikost neunikla pozornosti pracovníků výzkumu. Jsou to 4 jádra prizmatická /obr. 4:6/, z toho 1 z radiolaritu a 1 jádro nepravidelné.

Retušovaných nástrojů - typů se mně podařilo najít 135 kusů. Zvláštní typologická skladba této kolekce je určena absencí nebo řídkým výskytem škrabadel /6 kusů/, rydel /7 kusů/ a stíradel /1 kus,

Obr. 3
 Přerov-Předmostí / okr. Přerov / .Výběr kamenné industrie. 1-2 škrabadla; 3-5 čepelky; 6-9 rydla;
 10 drásadlo; 11-12 úštěpy; 13 pískovcový buchar. - Auswahl an Steinindustrie. 1-2 Schaber; 3-5
 Klingen; 6-9 Ritzer; 10 Kratzer; 11-12 Absplisse; 13 Sandsteinstampfer.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné